

سنڌ ايڪٽ نمبر XXXVII مجريه 2013
SINDH ACT NO. XXXVII OF 2013
سنڌ لوڻ جي لازمي آيوڊائيزيشن ايڪٽ، 2013
THE SINDH COMPULSARY IODIZATION
OF SALT ACT, 2013
فهرست (CONTENTS)

- تمهيد (Preamble)
دفعات (Sections)
1. مختصر عنوان ۽ شروعات
Short title and commencement
  2. وصفون
Definitions
  3. آيوڊائيزڊ لوڻ تيار ڪرڻ ۽ گهرائڻ
Processing and import of iodized salt
  4. آيوڊائيزڊ لوڻ جي تياري ۽ ذخيره اندوزي لاءِ لائسنس
License for processing and storage of iodized salt
  5. وڪرو درآمد، سب اسٽينڊرڊ تي پابندي ۽ آيوڊائيزڊ لوڻ جي درآمد
Ban on sale, import, sub-standard and import of iodized salt
  6. غير معياري آيوڊائيزڊ لوڻ تي پابندي ۽ درآمد ڪرڻ
Ban on sub-standard and import of iodized salt
  7. لوڻ جي ملاوت تي پابندي
Ban on salt adulteration
  8. انسپيڪٽرن جي مقرري ۽ انهن جا ڪم

Appointment of inspectors and their functions

9. ذنب

Penalties

10. پڌڙ جو عدالتي اختيار

Cognizance of offence

11. ڏوهن تي ڪارروائي

Trial of offences

12. قاعدا جوڙڻ جو اختيار

Power to make rules

13. ضمانت

Indemnity

سنڌ ايڪٽ نمبر XXXVII مجريه 2013

SINDH ACT NO. XXXVII OF 2013

سنڌ لوڻ جي لازمي آيوڊائيزيشن ايڪٽ، 2013

THE SINDH COMPULSARY

IODIZATION OF SALT ACT, 2013

[1 اپريل 2013]

ايڪٽ جنهن ذريعي سنڌ صوبي ۾ لوڻ جي لازمي
آيوڊائيزيشن ڪئي ويندي.

تمهيد (Preamble)

جيئن ته ماڻهن ۾ آيوڊين جي ڪمي ۽ ان سان لاڳاپيل
معاملن لاءِ لوڻ جي لازمي آيوڊائيزيشن ضروري ٿي پئي آهي؛
ان کي هن ريت جوڙي عمل ۾ آندو ويندو:

مختصر عنوان ۽
شروعات

Short title and
commencement

1.(1) هن ايڪٽ کي سنڌ لوڻ جي لازمي آيوڊائيزيشن
ايڪٽ، 2013 سڏيو ويندو.
(2) هن جي پوري صوبي سنڌ تائين توثيق ڪئي ويندي.
(3) هي فوري طور لاڳو ٿيندو.

وصفون
Definitions

2. هن ايڪٽ ۾ جيستائين ڪجهه مضمون ۽ مفهوم جي
متضاد نه هجي، تيستائين:

(a) “ڊسٽريبيوٽر” جنهن ۾ شامل آهي اهو ماڻهو جيڪو
آيوڊائيزڊ لوڻ جو واپار ڪندو هجي ۽ ان ۾ ٻڌي تي وڪرو
ڪندڙ يا ريزڪي وڪرو ڪندڙ به شامل ٿي سگهي ٿو.
(b) “ڪائڻ وارو لوڻ” مطلب انسان ۽ جانورن لاءِ استعمال
ٿيندڙ لوڻ ۽ جنهن ۾ شامل آهي ڪائڻ وارو لوڻ؛
(c) “حڪومت” مطلب سنڌ حڪومت؛

(d) “آيوڊين جي ڪوٽ واري بيماري” جنهن ۾ شامل آهي آيوڊين جي ڪوٽ جي نتيجي ۾ ٿيندڙ بيمارين جون ڪيميائي عمل ۽ طبي نشانين؛

(e) “انسپيڪٽر” مطلب هن ايڪٽ تحت مقرر ڪيل انسپيڪٽر؛

(f) “ليبيل لڳائڻ” جنهن ۾ شامل آهن آيوڊائيزڊ لوڻ جي پيڪيج، بيگ يا ٿيلهي تي سمورا ليبل ۽ ٻيا لکت، شايع ٿيل يا گرافڪ معاملا ۽ جنهن ۾ شامل ٿي سگهن ٿا لوڻ جو مرڪب، تياري ۽ مدو ختم ٿيڻ واريون تاريخون، لوڻ جي صفائي واري وقت پوٽيشم آيوڊيٽ جو مقدار ۽ تيار ڪرڻ واري يونٽ جو پتو؛

(g) “جوڙجڪ” مطلب ڪو شخص، ڪمپني، ڪارپوريشن يا ٻيو ڪو اثاثو جيڪو ڪاٺ واري لوڻ جي فراهمي واري واپار تياري، پراڻي ۽ پيڪنگ ۾ رڌل هجي؛

(h) “غلط برانڊ لڳائڻ” مطلب آيوڊائيزڊ لوڻ جيڪو ٻي رجسٽرڊ برانڊ جي طرز تي گراهڪن کي دوکو ڏيڻ جي ارادي سان مشابهت رکندو هجي يا ان جي لڳائڻ ليبل تي واضح لفظ ظاهر نه ٿيندا هجن؛

(i) “پيڪيج، بيگ ۽ ٿيلهي” جنهن ۾ شامل آهن پوليٿين بيگ جيڪي آيوڊائيزڊ لوڻ جي ليبلنگ ۽ ذخيره ڪرڻ لاءِ استعمال ٿين؛

(j) “احاطا” مطلب ڪا جڳهه جتي لوڻ حاصل ڪيو وڃي، تيار ڪيو وڃي، رکيو وڃي ۽ ٻڌي تي وڪرو ڪندڙ ڊسٽريبيوٽرن ريزڪي وڪرو ڪندڙ ۽ گراهڪن کي فراهم ڪيو وڃي؛

(k) "لوڻ جي عالمي معيارن مطابق آيوڊائيزيشن" مطلب سمورا کاڌ خوراڪ ۾ ڪتب ايندڙ گريڊ آيوڊائيزڊ لوڻ پوءِ اهي تيار ڪيا وڃن، منتقل ڪيا وڃن يا انسانن ۽ جانورن جي استعمال لاءِ گهرايا وڃن.

آيوڊائيزڊ لوڻ تيار
ڪرڻ ۽ گهراڻو
Processing and
import of iodized
salt

3. آيوڊائيزڊ لوڻ جو ٺاهيندڙ تيار ڪندڙ ۽ درآمد ڪندڙ:

(i) آيوڊائيزڊ لوڻ تيار ڪرڻ ۾ شامل هوندو گهٽ ۾ گهٽ ٽيهه حصا في ملين (30 ppm) يا جيڪو مقدار آيوڊين جو تجويز ڪيو وڃي؛

(ii) لوڻ جي تياري وارن يونٽس ۾ ذاتي صحت، پورهيتن جي تحفظ جي اهمت ۽ معيار جي ضمانت جي پوئواري ڪندو؛
(iii) يقين ڏياني ڪرائڻ ته آيوڊائيزڊ لوڻ تيار ڪيو يا ٻاهران گهرايو ويندو جيڪو پاڪستان اسٽينڊرڊ ڪوآلٽي ڪنٽرول اٿارٽي (PSQCA) ۽ ڪوڊيڪس ايليمينٽيريس ڪميشن طرفان قائم ڪيل کاڌ خوراڪ جي معيارن واري ڪوڊ موجب هوندو؛

(iv) پڪ ڪرڻ ته ورتل لوڻ سٺي نموني آيوڊائيزڊ آهي ۽ پيڪيج، بيگ ۽ ٿيلهي جنهن ۾ آيوڊائيزڊ لوڻ خاص طور لبل لڳل آهي لوڻ جي بيهڪ، تياري ۽ مدي جي تاريخن، اگهه ۽ تيار ڪندڙ يونٽس جو پتو آهي؛

(v) پڪ ڪرڻ ته آيوڊائيزڊ لوڻ جيڪو مدي واري تاريخ تائين پهچي چڪو هجي اهو وڪرو، مارڪيٽ ۾ رکيو يا ورهايو نه ويندو؛

(vi) پڪ ڪرڻ تي درآمد ڪيل آيوڊائيزڊ لوڻ قائم ڪيل ۽ حڪومت طرفان تجويز ڪيل قومي کاڌ خوراڪ جي معيارن تي پورو ٿولهي؛ ۽

(vii) پڪ ڪرڻ تي ٻاهران گهرايل آيوڊائيزڊ لوڻ بهتر نموني پيڪ ڪيل، ليبل لڳايل ۽ پيڪيجز تي تيار ڪرڻ ۽ مدي واري تاريخ آهي؛

(2) لوڻ تيار ڪندڙ ورهائيندڙ ڊيلرز برآمد ڪندڙ لوڻ جا نمونا انسپيڪٽر کي آيوڊين نمونا تجزيي بعد انسپيڪٽر کي ليباريٽري ۾ آيوڊين جو مقدار طئي ڪرڻ لاءِ مهيا ڪندا. ٽيسٽ لاءِ مهيا ڪرڻ کان انڪار نه ڪندا هئا.

4. (1) ڪو به ماڻهو آيوڊائيزڊ لوڻ تيار برآمد، ذخيره يا ورهاست نه ڪندو ٽيسٽائين جيستائين ان کي حڪومت طرفان اهڙي ڪاروبار لاءِ لائسنس نه ڏنو وڃي.

(2) حڪومت طرفان جاري ڪيل لائسنس ساليانو اهڙي في سي سان نئون ڪيو ويندو جيئن بيان ڪيو ويو هجي.

آيوڊائيزڊ لوڻ جي
تياري ۽ ذخيره اندوزي
لاءِ لائسنس
License for
processing and
storage of
iodized salt

5. (1) ڪو به ماڻهو صارفين کي اڻ آيوڊائيزڊ لوڻ نه وڪرو ڪندو ۽ ٻيون سمورين عوام جي کائڻ وارين جڳهن تي جتي لوڻ استعمال ٿيندو هجي.

(2) ڪو به ماڻهو اڻ آيوڊائيزڊ ٿيل لوڻ درآمد نه ڪندو.

(3) ڪو به ماڻهو ڪو آيوڊائيزڊ لوڻ تيار، ذخيره وڪرو يا وڪري جي آڇ يا درآمد نه ڪندو، جيڪو معيار پيڪيجنگ، جوڙجڪ يا حڪومت طرفان تجويز ڪيل آيوڊين جي سطح جي شرطن جي کان گهٽ معيار وارو هجي.

Ban on sale,
import, sub-
standard and
import of iodized
salt

(4) ڪو به ماڻهو وڪرو وڌائڻ يا ڪو سامان يا مادو لوڻ ۾ نه

ملائيندو. جنهن سان لوڻ جي طبي ۽ ڪيميائي بيهڪ
تبديل ٿي وڃي يا ان جي وزن ۽ مقدار ۾ فرق اچي وڃي،
جيڪو انسان ۽ جانور جي صحت لاءِ هاجيڪار هجي.

6. ڪو به ماڻهو آيوڊائيزڊ لوڻ تيار ڪرڻ، ذخيرو ڪرڻ،
ڪپائڻ يا ڪپائڻ جي آڇ ڪرڻ يا درآمد ڪرڻ لائق نه هوندو،
جنهن جي غلط برانڊ لڳل هجي يا غلط ليبل هنئي وڃي يا
جنهن ۾ اها نوعيت، مادو يا معيار نه هجي، جيڪو هجڻ
گهرجي.

آيوڊائيزڊ لوڻ جي سب
استينڊرڊ تي پابندي ۽
درآمد ڪرڻ
Ban on sub-
standard and
import of iodized
salt

7. (1) ڪو به آيوڊائيزڊ لوڻ تيار ڪندڙ ورهائيندڙ يا
ريٽيلر صارفين کي آيوڊائيزڊ لوڻ جي معيار ۽ مقدار بابت
ڪا به ڪوڙي وارنتي نه ڏيندو.

لوڻ جي ملاوت تي
پابندي
Ban on salt
adulteration

(2) ڪو به ماڻهو آيوڊائيزڊ لوڻ هوار ۽ سڄ جي روشني ۾
ذخيرو يا جمع نه ڪندو.

8. (1) حڪومت انسپيڪٽر ۽ اهڙو ٻيو عملو مقصد حاصل
ڪرڻ لاءِ مقرر ڪري سگهي ٿي، جيئن بيان ڪيو ويو هجي؛
(2) انسپيڪٽرن جا اختيار ۽ ڪم هيٺين ريت هوندا:

انسپيڪٽرن جي
مقري ۽ انهن جا ڪم
Appointment of
inspectors and
their functions

(i) آيوڊائيزڊ لوڻ تيار ڪندڙ يونٽس، احاطن، استورن،
هوتل، ريسٽورنٽس ۽ ٻين جمع ڪرڻ وارن هنڌن جي جاچ
پڙتال جتي لوڻ تيار ڪيو پيڪ ڪيو ليبل لڳايو ذخيرو
ڪيو وڪرو ڪيو ۽ محفوظ ڪيو ويندو هجي ۽ آيوڊين
اسپاٽ ٽيسٽ لاءِ لوڻ جا نمونا جمع ڪيا ويندا هجن، اهڙن
نمونن ۾ آيوڊين جي مقدار کي طئي ڪرڻ لاءِ قدم کنيا ويندا

هجن؛ ۽

(ii) لوڻ جو اهڙو مقدار جنهن ۾ آيوڊين جو گهربل مقدار نه هجي يا گهٽ معيار جي پيڪنگ هجي يا جنهن ۾ ملاوت جو شڪ هجي ۽ ان کي پنهنجي تحويل ۾ وٺندو ۽ مقامي اثارتي جي حوالي ڪندو يا تصديق ٿيڻ کانپوءِ ان کي ضايع ڪندو.

9. ڪو ماڻهو جيڪو هن ايڪٽ جي گنجائشن جي ڏنڊ

Penalties

پيڪڙي ڪري ٿو ان کي هيٺين مان ڪنهن هڪ يا سمورن ڏنڊن سان منهن ڏنو ويندو:

(i) لاڳاپيل ماڻهو کي لائسنس ڏيندڙ اثارتي طرفان جاري ڪيل لائسنس رد يا معطل ڪيو ويندو.

(ii) اثارتي طرفان ڪنهن به وقت لائسنس کي ٻيهر نئون ڪرڻ کان انڪار ڪري سگهجي ٿو.

(iii) لائسنسي، تيار ڪندڙ ورهائيندڙ هول سيلر ۽ ريٽيلر کي ڏنڊ جي سزا ڏني ويندي، جيڪا هڪ سئو هزار رپين تائين وڌي سگهي ٿي، جيڪو ڏوهه جي نوعيت جي مناسبت سان هوندو.

(iv) ڏوهه دهرائڻ يا پين کي پيڪڙي ڪرڻ لاءِ اڪسائڻ يا چڪتاڻ واري صورتحال پيدا ڪرڻ تي ڏنڊ جي سزا ڏني ويندي، جيڪا پنجاهه هزار رپين تائين وڌي سگهي ٿي؛

(v) ڪنهن ڏوهه ثابت ٿيڻ تي مئجسٽريٽ ضبط ڪيل لوڻ يا احاطي ۾ ذخيرو ڪيل درآمد ڪيل لوڻ جي ضبط ڪرڻ يا نيڪال ڪرڻ جو حڪم ڏئي سگهي ٿو.

10. ڪنهن به عدالت کي هن ايڪٽ تحت ڪنهن ڏوهه تي

Cognizance of

حڪومت طرفان بااختيار بڻايل عملدار طرفان لکت ۾

offence	رپورٽ ڪانسواءِ ڪارروائي لاءِ اختيار نه هوندو.
ڏوهن تي ڪارروائي Trial of offences	11. هن ايڪٽ تحت ڪيل ڏوهه فرسٽ ڪلاس مئجسٽريٽ طرفان ٻڌڻي لائق هوندا.
قاعدا جوڙڻ جو اختيار Power to make rules	12. حڪومت هن ايڪٽ جا مقصد حاصل ڪرڻ لاءِ قاعدا جوڙي سگهي ٿي.
ضمانت Indemnity	13. هن ايڪٽ تحت سٺي نيت سان ڪيل ڪنهن ڪم يا ڪجهه ڪرڻ جي ارادي تي ڪنهن شخص خلاف ڪو به مقدمو ڪيس يا ٻي قانوني ڪارروائي نه ڪئي ويندي.
	نوٽ: ايڪٽ جو مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.